

VIATGE TÈCNIC A GALÍCIA

Els dies 27, 28 i 29 d'octubre de 2008 l'equip tècnic de l'Observatori de la Llet va fer un viatge de caràcter tècnic a Galícia, amb l'objectiu de conèixer el sector productor de vaques de llet.

Tardor 2008 a Galícia (Foto EFE, cedida per La Vanguardia per aquest informe)

El calendari de reunions i visites fou el següent:

1. Reunió a la *Consellaría do Medio Rural*, dilluns matí 9h.

Per part de la *Consellaría do Medio Rural* hi participaren Gonzalo Flores Calvete (Director G. d'investigació, tecnologia i formació agroforestal), Claudio López Garrido (Subdirector G. De formació i transferència tecnològica), Fernando Barbeito Nistal, tècnic d'investigació i transferència, i Bernardo Valdés (professor d'economia agrària, assessor del Conseller).

Es tractaren temes tècnics sobre la participació de l'Observatori de la Llet de Catalunya i del de Galícia en el grup privat europeu de gestió econòmica (EDF), en el qual l'Observatori de Catalunya hi participa amb 10 explotacions, i el de Galícia amb 25.

Sobre el funcionament de l'observatori galleg el Director s'interessà per l'assessorament que es pot derivar de la gestió tècnica i econòmica, i d'estudiar la necessitat de que les taules sectorials de la llet, en base a les dades dels observatoris, puguin avançar cap els contractes homologats de

preu, a llarg termini entre les indústries i els productors, amb l'objectiu de donar estabilitat a la producció de llet. Hi ha un decret de la Xunta sobre l'homologació del contracte, de revisió semestral. Tota la informació sobre la creació, funcions, informes de l'observatori, i aspectes sobre el contracte homologat, pot trobar-se a la següent adreça:

<http://mediorural.xunta.es/gandaria/observatorio/funcions.php>

2. Visites a explotacions i reunió amb tècnics de la Cooperativa Agraria Provincial da Coruña, Soc. Coop. Galega, **Juan Freire** i **Pura Ferreño**, els quals van organitzar les visites, i ens van acompanyar a totes.

- SAT CASA NOVAS (Mesia) 120 vaques. (Dilluns matí 12:30h)
- SAT GRANXA VILARIÑO (Frades) 160 vaques. (Dilluns tarda 16h)
- EXPLOTACIÓ RAMON VAAMONDE REY (Arzúa) 65 vaques; Pensió Rústica. (Dilluns tarda 18:30h)
- Reunió tècnics. Els tècnics Xoan Freire i Pura Ferreño van organitzar les visites. Fan gestió econòmica i assessorament a 50 explotacions de vaques de llet. (Dilluns tarda 20h)
- AGRODAFONTE SC (Trazo) 76 vaques. (Dimarts matí 9:30h)
- SAT CASA FERNANDO. 138 vaques. (Dimarts matí 11:30h)
- SAT GANDERIA IGLESIAS. 74 vaques. (Dimarts matí 13h)
- SAT LANGUEIRON (Ponteceso) 380 vaques. (Dimarts tarda 16:30h)
- CUMA "XALLAS-BARCALA" i CENTRE RECRÍA GRANXABAR. (Dimarts tarda 19h)

3. Reunió i visita FEIRACO

Dimecres matí 10h. Reunió amb el Director General de FEIRACO, José Luis Antuña Álvarez, i Rafa García Gabeiras, enginyer agrònom, encarregat de temes de producció (explotacions).

Es tractaren temes relatius a nous tipus de llet, omega-3, a partir de l'alimentació de les vaques. També, el Director General va exposar el seu punt de vista sobre el sector a Galícia, a Espanya i a la resta d'Europa, i sobre la necessitat de contractes homologats sobre preus de la llet. Sobre la *distribució* i la indústria de transformació, en la seva opinió la *distribució* defensa els seus interessos de comprar i vendre al millor preu, segons els seus objectius, i el transformador no té una mateixa posició.

FEIRACO recull 80.000 t a 655 productors. El preu mitjà pagat durant el 2007 fou de 34,70 ct./l, amb una taxa de greix de 3,91% i de taxa de proteïna de 3,22%. El setembre de 2008 el preu mitjà pagat fou de 38,00 ct./l amb una taxa de greix de 3,83% i de proteïna de 3,16%.

L'any 1995 FEIRACO recollia 91.050 t a 1.819 productors.

Apunts sobre el sector productor de llet a Galícia

Les explotacions de vaques de llet es concentren en una franja que va d'oest a est, a les províncies de Corunya i Lugo. Els principals municipis (*concellos*) amb explotacions de vaques de llet són (d'oest a est): Mazaricos, Santa Comba, A Baña, Val do Dubra, Tordoia, Trazo, Ordes, Frades, Mesia, Arzúa, Melide, Palas de Rei, Portomarin, Lugo, Castro de Rei, Vilalba, Pastoriza, entre d'altres.

La quota gallega és de **2.208.452,32 t** que correspon a **14.639 explotacions**, de les quals 9.587 tenen una quota inferior a 150 t, 4.492 amb quota entre 150 i 500 t, i 560 amb quota superior a 500 t.

El nombre d'explotacions en control lleter és de 4.271. A l'any 2007 amb 127.379 lactacions acabades la producció mitjana per vaca fou de 8.701 l amb el 3,81% de greix i 3,15% de proteïna. I el nombre d'explotacions registrades a LIGAL (laboratori interprofessional per a l'anàlisi de llet) a 31.08.2008 era de 12.800.

Totes les dades es poden trobar a l'adreça:

<http://mediorural.xunta.es/consellaria/estadisticas.php>

El nombre d'explotacions amb vaques (llet i carn), a l'any 2005, era de 50.788 amb un cens de 584.216 vaques. Explotacions amb vaques de llet eren **18.715**, de les quals 8.092 estaven a la Corunya i 6.748 a Lugo. El cens de vaques de llet era de **361.106**.

Per tenir una idea de l'evolució del nombre d'explotacions de llet, l'any 1999 hi havia 37.525 explotacions, per tant de 1999 a 2005 han deixat la producció la meitat de les explotacions. I, tal com s'ha dit, actualment hi ha

14.639 explotacions, per tant en tres anys han deixat l'activitat el 22% d'explotacions.

En la següent taula s'hi resumeix l'evolució de la producció des de 1997 fins el 2005, a Galícia i les províncies de Corunya i Lugo.

Any	Producció de llet en t		
	Corunya	Lugo	Galícia
1997	902.127	928.086	2.122.212
2005	956.889	1.019.093	2.258.177
2007			2.208.452

La quota i la producció es manté, si bé, contràriament a l'opinió d'alguns, de 2005 a 2007 s'han perdut 49.725 t.

El sector productor, evidentment, té una part important d'explotacions petites, si bé les de més de 50 vaques són explotacions intensives sense pastura, però sí amb bona base farratgera, almenys pel que fa al subministrament farratger ja que tenen bones produccions, amb pluviometries altes. Per a una visió més completa de l'evolució del sector lleter gallec es pot consultar el treball *Resultados do programa de xestión de vacún de leite en Galiza no período 1998–2005*, de Fernando Barbeyto Nistal e Cláudio López Garrido, a l'adreça següent:

http://mediorural.xunta.es/investigacion/pdf/vacun_de_leite_98-07.pdf

Els principals cultius farratgers són el blat de moro, per ensitjar, i els prats, amb més varietat d'aprofitaments.

A la taula següent es pot veure la distribució d'aquests cultius, segons dades de 2005.

Dades 2005	Superfície ha	Producció t
Blat de moro		
<i>Corunya</i>	<i>31.107</i>	<i>1.402.923</i>
<i>Lugo</i>	<i>15.657</i>	<i>654.421</i>
Galícia	51.958	2.280.727
Prats		
<i>Corunya</i>	<i>91.678</i>	<i>4.501.084</i>
<i>Lugo</i>	<i>114.640</i>	<i>5.471.679</i>
Galícia	226.815	10.898.188

Tota la producció va a autoconsum de les explotacions. Les dades donen mesura del potencial farratger del sector galleg. La producció de blat de moro per ensitjar seria suficient per alimentar al voltant de 200.000 vaques amb un subministrament de 30 kg/vaca i dia.

A l'anterior taula s'hi pot afegir que al blat de moro per a gra s'hi destinen 22.701 ha amb una producció de 112.825 t, de la qual el 86% va a autoconsum del sector.

Entre els serveis de la *Conselleria do Medio Rural* cal destacar el de *crotalament* de vedells a un preu de 4 €/vedell.

Resultats econòmics d'un grup de gestió gallec

La cooperativa agrària provincial de la Corunya té un gabinet tècnic de gestió d'explotacions, que realitza la gestió econòmica a un grup de 50 explotacions de vaques de llet. Tot seguit s'indiquen alguns resultats de l'exercici 2007.

Característiques del grup	Valors mitjans
Nombre de vaques	50
Nombre de vedelles de reposició	29
Superfície farratgera, ha	27
Producció mitjana en litres per vaca present i any	7.978
Taxa mitjana anual de greix (%)	3,87
Taxa mitjana anual de proteïna (%)	3,21
Recompte mitjà anual cèl·lules somàtiques (x1.000/ml llet)	243
Bacteris (x1.000/ml llet)	16
Preu final de la llet (IVA i qualitats incloses) ct./l	39,40

Resultats econòmics en ct. d'€/l	Valors mitjans
Ingressos totals	46,262
Venda de llet	39,400
Venda neta de bestiar	0,638
Variació inventari animals	1,349
Altres ingressos	4,875
Costos variables	21,209
Productes comprats per a l'alimentació	11,262
Despeses conreus	4,39
Variació estocs	0,522
Maquinària (inclou reparacions i combustible)	2,19
Sanitat i productes netejar	2,117
Inseminació	0,728
Costos fixos	8,968
Interessos crèdits	0,308
Sous i seguretat social (sous fixos)	3,647
Manteniment	1,175
Amortitzacions	1,995
Altres	1,843

Amb aquestes dades, el marge net en ct./€ va ser de 16,08. Segons van explicar els tècnics Juan Freire i Pura Ferreño, el consum de concentrats es va reduït, prioritzant el d'ensitjats, en especial el de blat de moro.